

Den 23. marts 2000 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 8. februar 2000 af detentionen i Esbjerg. I rapporten anmodede jeg om udtalelser mv. fra Politimesteren i Esbjerg og Justitsministeriet om nogle nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser af 16. juni, 17. juli og 16. august 2000 fra henholdsvis Politimesteren i Esbjerg, Rigspolitechefen og Justitsministeriet. Justitsministeriet henholdt sig til Rigspolitechefens udtalelse.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad pkt. 2.1. – Anbringelse af spirituspåvirkede i detention

Jeg modtog i forbindelse med inspektionen anholdelses- og visitationsblanketter samt detentionsstilsynsblanketter vedrørende detentionsanbringelser for perioden fra den 27. januar 2000 til den 6. februar 2000; i alt rapporter om otte detentionsanbringelser.

Efter Rigspolitechefens kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994, § 2, må i almindelighed kun spirituspåvirkede personer anbringes i detentioner.

I to tilfælde fremgik det ikke af anholdelses- og visitationsblanketterne om der var tale om spirituspåvirkede personer. Jeg bad i min rapport politimesteren om at oplyse om dette var tilfældet.

Politimesteren oplyste i udtalelsen af 16. juni 2000 at der som foreskrevet alene anbringes spirituspåvirkede personer i detentionen. Også i de to tilfælde som jeg rejste spørgsmål om, var

der tale om spirituspåvirkede personer. Politimesteren oplyste endvidere at der som angivelse af årsagen til anholdelsen kan forekomme forskellige benævnelser uden at ordet spirituspåvirket indgår. Anvendelsen af ordet politivedtægten (PVT.) er således almindeligt forekommende, ligesom ordet beruser eller beruselse ofte anvendes alene eller sammen med en anden årsag.

Jeg har noteret mig at der også i de to tilfælde hvor det ikke udtrykkeligt har været anført, har været tale om spirituspåvirkede personer. Under henvisning til den tvivl om anholdelsesgrundlaget i forhold til bestemmelsen i § 2 i kundgørelsen om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer som brugen af udtryk som politivedtægten kan føre med sig, finder jeg at der som anholdelsesgrundlag bør anvendes umisforståelige benævnelser som spirituspåvirket, beruselse eller lignende.

Ad pkt. 2.2. – Lægeundersøgelse

Jeg anførte i rapporten at der ifølge anholdelses- og visitationsblanketterne i seks ud af de otte tilfælde havde været lægetilsyn. Jeg anmodede politimesteren om at oplyse baggrunden for at det i et tilfælde (anholdelse den 29. januar 2000 kl. 00.30) var anført at det var ubetænkeligt at undlade lægetilsyn, når den detentionsanbragte på trods af dette efterfølgende blev tilset af en læge. Jeg henviste i den forbindelse til at der fra indsættelsen i detentionen og til lægeundersøgelsen fandt sted, intet havde været at bemærke på tilsynsblanketten om den anbragtes forhold. Jeg bemærkede i den forbindelse endvidere at blankettens bagside vedrørende lægetilsyn ikke var udfyldt.

Politimesteren oplyste i udtalelsen af 16. juni 2000 at samtlige otte detentionsanbragte har været tilset af en læge. Politimesteren oplyste endvidere at anholdelses- og visitationsblankettens bagside anvendes som overskriften på bagsiden angiver: Orientering og vejledning til anholdte.

Politimesteren oplyste endvidere:

”...

Blankettens afsnit på bagsiden om adgang til lægelig bistand skal således alene anvendes i de særlige tilfælde, hvor den anholdte efter informationen oplyser politiet om, at vedkommende lider af en særlig sygdom eller får særlig medicin. På baggrund af disse informationer sammenholdt med politiets vurdering af oplysningerne og den anholdte, skønner politiet, hvorvidt lægelig bistand i anledning af det oplyste er påkrævet. Dette afsnit er således ikke til brug ved angivelse af lægetilsyn i anledning af detentionsanbringelse.

...”

Om anholdelsen den 29. januar 2000 kl. 00.30 oplyste politimesteren at det er en formel fejl at oplysningen om lægetilsyn ikke blev anført på blankettens forside. Da lejligheden i forbindelse med lægetilsyn af en anden detentionsanbragt bød sig, blev også denne detentionsanbragte – selvom det ved indsættelsen i detentionen havde været ubetænkeligt at undlade lægetilsyn – tilset af en læge idet vagthavende fandt dette betryggende.

Jeg har noteret mig at samtlige otte detentionsanbragte har været tilset af en læge. Jeg tager det oplyste om anvendelsen af afsnittet om lægetilsyn på blankettens bagside til efterretning. Jeg er enig med politimesteren i at lægetilsynet (anholdelse den 29. januar 2000 kl. 00.30) burde have været noteret på anholdelses- og visitationsblankettens forside.

Jeg henviste i rapporten til at der i to af de otte sager var gået henholdsvis to timer og otte minutter og fire timer og tre minutter fra detentionsanbringelsen og til den pågældende blev tilset af en læge. Jeg anførte at formålet med bestemmelserne om lægetilsyn efter min opfattelse forudsætter at tilkaldelse af læge og undersøgelse af detentionsanbragte sker snarest muligt efter indbringelsen. Jeg bad politimesteren om en udtalelse om praksis vedrørende tilkaldelse af læge. Jeg bad endvidere Justitsministeriet – eventuelt efter indhentet udtalelse fra Rigspolitichefen – om ministeriets bemærkninger om tidspunktet for tilkaldelse og tilsyn af læge.

Politimesteren oplyste i udtalelsen af 16. juni 2000 at en tidligere aftale mellem politiet og Centralsygehuset i Esbjerg – om at anholdte personer kunne indbringes til skadestuen og undersøges der før eventuel anbringelse i detentionen – i 1996 blev opsagt af sygehuset. Der blev herefter indgået en aftale med repræsentanter fra sygehuset og de alment praktiserende

læger i Esbjerg om at politiets behov for lægeassistance på hverdage mellem kl. 16.00 og kl. 08.00 og på helligdage og i weekenden kunne dækkes ved "aftalelæger", lægevagten og, hvis der var tale om en tilskadekommen, skadestuen. Der blev på dette grundlag truffet konkret aftale med fire praktiserende læger, men der er på nuværende tidspunkt reelt kun en "aftalelæge" tilbage. Det er politimesterens vurdering at ordningen fungerer tilfredsstillende. I de ganske få tilfælde hvor "aftalelægen" ikke kan træffes, er politiet afhængig af lægevagten og villig indstilling fra skadestuens læger.

Politimesteren oplyste om de konkrete sager at "aftalelægen" har været anvendt i fem af de otte detentionsanbringelser. I en af sagerne har lægetilsynet været foretaget på skadestuen forud for indbringelsen på politistationen. I de sidste to tilfælde har lægevagten været anvendt, hvilket er forklaringen på tidsforbruget nævnt i rapporten.

Rigspolitichefen oplyste at han har overladt til de enkelte politikredse ud fra lokale forhold at sikre sig aftaler eller procedurer som kan tilgodese det overordnede formål at detentionsanbragte – hvis det i øvrigt skal ske – bliver lægeundersøgt snarest muligt efter indbringelsen. Det er Rigspolitichefens opfattelse at proceduren ved Esbjerg Politi opfylder den overordnede målsætning. Rigspolitichefen har dog ikke taget stilling til de konkrete sager som er omtalt i min rapport.

Som anført i rapporten af 23. marts 2000 bør tilkaldelse af en læge og undersøgelse af en detentionsanbragt ske snarest muligt efter indbringelsen. Tilsyn to timer og otte minutter og fire timer og tre minutter er ikke snarest muligt efter indbringelsen.

Det er beklageligt at tilsyn i disse to tilfælde skete så sent som det er tilfældet.

Jeg henstiller til Politimesteren i Esbjerg at tilvejebringe en procedure (aftaler med læger) der sikrer at tilsyn kan gennemføres snarest muligt efter indbringelsen i overensstemmelse med kundgørelsens ordning.

Jeg udbeder mig underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

Ad pkt. 2.3. - Indhentelse af oplysninger fra kriminalregistret

Jeg anmodede i rapporten politimesteren om at redegøre for praksis med hensyn til overholdelse af bestemmelsen i kundgørelsens § 12 om indhentelse af oplysninger fra kriminalregistret.

Politimesteren oplyste hertil at der i forbindelse med opdateringen i POL-SAS og den efterfølgende overførsel af oplysningerne om anholdelsen til kriminalregistret sker en indhentning af eventuelle oplysninger i kriminalregistret. Efter politimesterens opfattelse må bestemmelsen i kundgørelsens § 12 på baggrund af indførelsen af POL-SAS i alle landets politikredse anses for forældet. Politimesteren har i den forbindelse yderligere henvist til at lægelige oplysninger ikke registreres i kriminalregistret.

Jeg tager det oplyste til efterretning. Jeg går ud fra at Rigspolitechefen og Justitsministeriet er opmærksom på de forhold som politimesteren har peget på over for mig, og at myndighederne lader disse forhold indgå i grundlaget for den generelle revision af kundgørelsen om anbringelse af spirituspåvirkede personer i detention. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 2.4. - Visitation m.m.

Jeg anmodede i rapporten politimesteren om at oplyse om der foretages egentlig visitation af de anholdte forud for indsættelsen i detentionen – i form af beføling af kroppen eller andre indgreb. Jeg bad endvidere om oplysning om hvorvidt en sådan visitation kun foretages af personer af samme køn som den der visiteres.

Politimesteren oplyste hertil følgende:

”...

Indledningsvis bemærkes, at der i forbindelse med anholdelsen foretages en foreløbig visitation, jfr. retsplejelovens § 758, jfr. § 792 e.

Den endelige visitation forud for anbringelsen i detentionen foretages på politistationen i overværelse af vagthavende, jfr. kundgørelsens § 13, stk. 1.

Denne endelige visitation foretages af personer af samme køn, som den der visiteres.

Er der ikke personale til stede af samme køn, som den der skal visiteres, tilkaldes sådant personale eller der træffes aftale med Centralsygehuset, skadestuen, om at visitation kan ske ved sygeplejepersonale.

...”

Idet jeg forstår at der foretages en egentlig visitation, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg henviste i rapporten til at de detentionsanbragte i forbindelse med løsladelsen i fem ud af otte tilfælde havde kvitteret for modtagelse af fratagne effekter. Jeg bad om politimesterens bemærkninger om fremgangsmåden ved kvittering for modtagelse af effekter.

Politimesteren oplyste at ikke alle detentionsanbragte ønsker at kvittere for modtagelse af effekter, og at dette er forklaringen på at der i to af tilfældene ikke foreligger en sådan kvittering. I det tredje tilfælde (anholdelse den 29. januar 2000 kl. 22.35) er det på anholdelses- og visitationsblanketten anført at effekterne er ”medtaget af patr.”. Dette skyldes at den pågældende blev løsladt på hospitalet hvortil han var blevet overført efter lægeundersøgelsen. Effekterne var således medtaget og af politiet afleveret på hospitalet.

I forbindelse med min inspektion den 8. juni 1999 af detentionen i Vejle oplyste Politimesteren i Vejle at det skal anføres på blanketten hvis den pågældende ikke ønsker at kvittere for udleverede effekter. Jeg tog i forbindelse med denne inspektion det oplyste til efterretning.

Jeg henstiller til Politimesteren i Esbjerg at overveje at fastsætte at det udtrykkeligt anføres på anholdelses- og visitationsblanketten hvis den detentionsanbragte ikke ved løsladelsen ønsker at kvittere for udleverede effekter. Jeg udbeder mig underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

Ad pkt. 2.5. – Detentionstilsyn

I rapporten udtalte jeg at jeg gik ud fra at den korte opbevaringsfrist for detentionstilsynsblanketter ville blive bragt til ophør i detentionen i Esbjerg, hvorfor jeg ikke foretog mig mere vedrørende spørgsmålet i forbindelse med denne inspektion.

Politimesteren i Esbjerg oplyste i udtalelsen af 16. juni 2000 at den korte opbevaringsfrist for detentionsblanketter ikke længere benyttes. Rigspolitechefen oplyste i udtalelsen af 17. juli 2000 om dette spørgsmål at han i en skrivelse af 1. marts 2000 til samtlige politikredse har bestemt at noteringer om detentionstilsyn skal opbevares i politikredsen indtil videre. Jeg tog i forbindelse med opfølgningen af min inspektion den 8. juni 1999 af detentionen i Vejle oplysningerne om Rigspolitechefens skrivelse af 1. marts 2000 til efterretning (mit brev af 5. juli 2000 til Justitsministeriet).

Jeg tager det som Politimesteren i Esbjerg har oplyst, til efterretning.

Jeg henviste i rapporten til at det vedrørende anholdelsen den 29. januar 2000 kl. 22.35 fremgik at den detentionsanbragte blev tilset af en læge kl. 23.10. Næste notering var tidsfæstet til kl. 00.01. Jeg bad politimesteren om at oplyse om der mellem de to noteringer havde været tilsyn af den detentionsanbragte.

Politimesteren oplyste hertil i udtalelsen af 16. juni 2000 at lægeundersøgelsen blev overværet af polititjenestemænd, og at den detentionsanbragte ikke efter lægeundersøgelsen havde været alene i detentionen, men været under konstant tilsyn af politiet indtil transporten til Spangsbjerg Hospital kunne påbegyndes. Politimesteren anførte umiddelbart herefter følgende:

”...

Der er efter min opfattelse i den beskrevne situation ikke efter bestemmelsens ordlyd krav om notering af tilsyn.

...”

Det fremgår af anholdelses- og visitationsblanketten at den pågældende kl. 22.50 blev anbragt i detentionsrum nr. 1, at han kl. 23.10 blev tilset af en læge, og at han blev løsladt kl. 00.01 til Spangsbjerg Hospital.

Jeg kan for så vidt være enig med Politimesteren i Esbjerg i at en situation som den foreliggende ikke er omfattet af kundgørelsens bestemmelse om notering af tilsyn.

Efter min opfattelse bør der imidlertid i et sådant tilfælde gøres et notat om den særlige situation (bl.a) således at der ikke senere opstår spørgsmål om iagttagelsen af tilsynsreglerne.

Vedrørende anholdelsen den 29. januar 2000 kl. 00.30 var den sidste notering på tilsynsblanketten kl. 08.00. Det fremgik imidlertid af den tilhørende anholdelses- og visitationsblanket at den detentionsanbragte blev løsladt kl. 09.05. På tilsvarende måde fandt det sidste tilsyn vedrørende anholdelsen den 29. januar 2000 kl. 03.47 sted kl. 08.00 mens denne detentionsanbragte først blev løsladt kl. 10.15. Jeg bad politimesteren om at oplyse hvorvidt særlige omstændigheder i disse to tilfælde havde gjort at der ikke blev ført tilsyn i den sidste del af anbringelsesperioden.

Politimesteren oplyste i udtalelsen af 16. juni 2000 at begge disse detentionsanbragte ved det sidste tilsyn blev vurderet egnet til løsladelse, og at begge før løsladelsen har været afhørt til politirapport. Hvad den første sag angår, gik der ikke 30 minutter fra sidste tilsyn til afhøringens påbegyndelse når der tages hensyn til tidsforbruget i forbindelse med den pågældendes toiletbesøg m.m.

Politimesteren oplyste om anholdelsen den 29. januar 2000 kl. 03.47 at den pågældende umiddelbart efter kl. 08.00 blev afhentet af kriminalpolitiet til afhøring der. Politimesteren anførte endvidere:

”...

Der har således heller ikke i dette tilfælde været tale om detentionsanbringelse af en længde, der strider mod ordlyden i kundgørelsens bestemmelse, når henses til tidsforbruget til toiletbesøg m.m., og vagthavendes vurdering om egnethed til løsladelse.

Jeg finder således, at bestemmelsen i § 17, stk. 4, om at tilsyn skal ske så hyppigt, som den indsattes tilstand gør det nødvendigt, og at **det så vidt muligt** skal ske mindst 1 gang hver halve time er efterlevet i fuldt omfang [politiets fremhævelse; min bemærkning].

...”

Jeg tager det oplyste om anholdelsen den 29. januar 2000 kl. 00.30 til efterretning.

Vedrørende anholdelsen den 29. januar 2000 kl. 03.47 forstår jeg at den pågældende blev udtaget af detentionen kort tid efter kl. 08.00. Forholdet giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Ad pkt. 3. – Opfølgning

Jeg beder Politimesteren i Esbjerg underrette mig om hvad der sker i anledning af mine henstillinger ovenfor.

Ad pkt. 4. – Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Politimesteren i Esbjerg, Rigspolitchefen, Justitsministeriet og Folketingets Retsudvalg.

Inspektionschef
Lennart Frandsen